

Marcus Hamme

Marcus Hamme, ook wel Max genoemd, werd op 24 december 1901 in 's-Gravenhage geboren. Hij trouwt op 26 augustus 1932 in 's-Gravenhage met de op 2 december 1905 in Groningen geboren Keetje Tromp. In Rotterdam worden hun dochters geboren. Op 12 november 1933 Hanneke en op 14 juni 1936 Aaltje (Ellie).

Marcus Hamme

Keetje Hamme- Tromp.

In 1938 wordt Marcus Hamme docent economische wetenschap aan de H.B.S. in Oud-Beijerland. Zijn dochter Hanneke zou in 2008 hierover vertellen: *“ in de eerste tijd reisde mijn vader met de stoomtram vanuit onze woonplaats Rotterdam naar Oud-Beijerland. Toen het reizen met openbaar vervoer voor Joden door de bezetter werd verboden, fietste hij de afstand. Later, als ook zijn fiets in beslag is genomen, verhuist het gezin naar Oud-Beijerland”.*

Op 7/14 mei 1941 heeft Bastiaan Willem Hollaar op een veiling het woonhuis Steenenstraat 14 gekocht. Hij verhuurt het aan Marcus Hamme, die hier met zijn gezin op 23 juni 1941 gaat wonen.

Steenenstraat 14

In de aanloop van 1941 wordt het leven van Joodse inwoners steeds moeilijker.

Op 10 januari 1941 heeft Seyss-Inquart verordening 6/1941 uitgevaardigd dat alle Joodse inwoners zich moesten laten registreren, de kosten van Fl. 1,-- dienen ze zelf te betalen.

Marcus Hamme geeft sinds 1938 als docent les in het vak economie aan de Oud-Beijerlandse Rijks H.B.S., die op een steenworp afstand stond van zijn woonhuis.

Rijks H.B.S. rond 1929

Op 31 augustus 1941 wordt Marcus Hamme als enige Joodse docent op last van de bezetter ontslagen. In het boekje van "75 jaar in de Hoeksche Waard" merkt de schrijver Ph. Perneel op dat het slechts een enkeling opviel dat op 1 september 1941 Marcus Hamme er niet meer was. Waarschijnlijk heeft na het ontslag zijn zwager, de bankier Hartog Koopman, hem een betrekking bezorgd bij de bank.

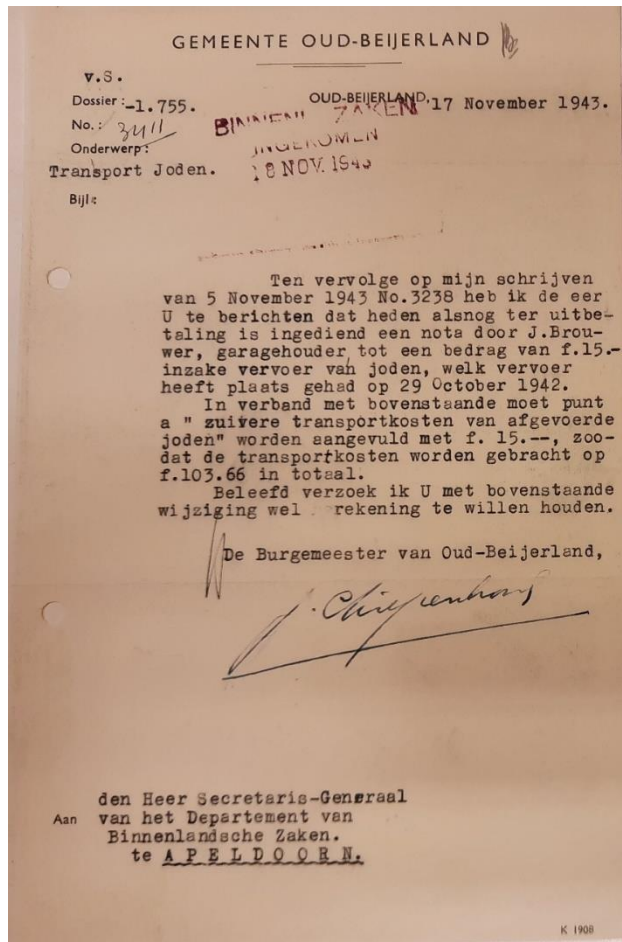
In juli 1942 probeert Marcus Hamme bij de Opperrabbijn een reisvergunning te regelen voor zijn echtgenote Keetje Hamme-Tromp. Deze vraagt op 20 juli 1942 aan Marcus Hamme persoonsgegevens te sturen. Waarschijnlijk is dit niet gelukt. Want kort daarop vraagt Keetje Hamme-Tromp zelf een reisvergunning aan bij de Opperrabbijn. Op 5 augustus geeft de Opperrabbijn aan dat hij op een dergelijk korte termijn geen nieuwe reisvergunning kan regelen. In haar brief heeft Keetje Hamme-Tromp iets geschreven wat bij de Opperrabbijn in het verkeerde keelgat schiet. Hij verwijst haar over haar opmerking naar Deuteronomium 16 vers 19.

Ook het gezin van Marcus Hamme diende zich in Amsterdam te melden in de Hollandsche Schouwburg

Op 29 oktober 1942 vervoert Jan Brouwer uit de Oost-Voorstraat 36 (huidige adres) het gezin van Marcus Hamme naar Amsterdam.

De gemeente Oud-Beijerland vergoedt de taxikosten van Fl. 15,-- aan Jan Brouwer en declareert dit bedrag op 15 november 1943 bij de bezetter.

Dit gebeurde op basis van circulaire no. 14234, d.d. 22 oktober 1942. Het was voor gemeenten mogelijk de kosten te declareren bij de bezetter: *“voor transport, kosten van bewaring, opslag en bewaking van door Joden achtergelaten inventarissen. En de kosten van ontruiming van door Joden bij hun afvoering achtergelaten woningen over de periode 15 mei 1940- 1 oktober 1943”*

*declaratie van vervoer op
29 oktober 1942*

Bron: Nat. Archief Biza,
2.04.57, inv. No. 2380.

Aangekomen bij de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam, ziet Marcus Hamme kans na 1½ dag op enigerlei wijze zijn gezin vrij te krijgen. Het gezin komt te wonen bij de weduwnaar Aron Kukenheim aan de Zuider Amstellaan 75 (na 1946 Rooseveltlaan).

Zowel Marcus Hamme als Keetje Tromp gaan werken voor de Joodse Raad in Amsterdam aan de Nieuwe Keizersgracht 58.

Op zondag 20 juni 1943 was er een grote razzia. In december 2011 zou Elly Hamme vertellen wat er die dag is gebeurd: *“mijn moeder heeft 's ochtends vroeg mijn zusje Hanneke en mij aangekleed, de gele sterren van onze jasjes gehaald en uit wandelen gestuurd. Toen de meisjes later weer thuiskwamen, was vader al opgepakt”*.

Bij deze grote razzia zijn Marcus Hamme en Aron Kukenheim opgepakt en afgevoerd naar Westerbork. Keetje heeft voorgedaan dat zij ziek was en zou de andere dag met haar dochters door de bezetter worden opgehaald. Zij heeft dit niet afgewacht en duikt samen met haar twee dochters met hulp van de “Trouw Groep” onder en zij overleven de oorlog.

Later zou Marcus Hamme in zijn afscheidsbrief over die dag van de razzia schrijven: *“als we ons wat beter verdedigd hadden die zondagmorgen, was alles misschien anders gegaan”*.

Marcus Hamme komt op 21 juni 1943 in Westerbork aan. Daar aangekomen ontdekt Marcus Hamme dat ook de Oud-Beijerlanders Ernst Ullmann en zijn vrouw Edith Fleischmann en dochter Ellen Wilhelmina al in het kamp zijn.

Na de oorlog is Keetje Hamme - Tromp terug geweest in Oud-Beijerland, waar het huis Steenenstraat 14 sinds 5 januari 1943 is verhuurd aan de Kantonrechter Jan Konijnenburg. Op 22 november 1945 gaat zij met haar kinderen wonen in de Karel Doormanstraat 20.

Karel Doormanstraat 20

In het eindverslag van de bewindvoerder van de familie Koopman, mr. A. Boon op 20 juni 1950, stelt hij dat enkele Oud-Beijerlanders goederen van de familie Koopman goederen in bewaring hadden zo-als schilderijen, serviesgoed en een spiegel.

Deze goederen waren overgedragen aan Keetje Hamme -Tromp, één van hen vertelde een bontmanteltje en twee zomermantels in bewaring te hebben gehad, het bontmanteltje is door de bezetter in beslag genomen en de twee zomermantels zijn aan Keetje Hamme-Tromp gegeven omdat de dochters niets meer hadden.

Keetje Hamme -Tromp vertrekt op 2 augustus 1948 uit Oud-Beijerland met haar dochters naar Israël, waar zij op 28 maart 1990 in Haifa overlijdt.

Op 13 juli 1943 is Marcus Hamme vanuit kamp Westerbork op transport gesteld naar Sobibor. Vanuit de rijdende trein gooit hij een brief met een laatste groet aan zijn echtgenote Keetje Hamme -Tromp, die zij ontving op haar onderduikadres in Amsterdam.

Onderweg, 13 juli 1943

Lieve Too,

De vorige correspondentie kwam allemaal uit het kamp en daarbij moest ik mij dus aan de regels houden. Deze keer schrijf ik je van onderweg want de groote reis is begonnen, en ik hoop dat de brief je bereikt.

Ik heb je geschreven dat ik geen afscheid neem. We moeten het hoofd omhooghouden en hopen op hereniging. We hebben het toch altijd fijn gehad samen al die jaren en dat is toch zo lang een heerlijke herinnering. Het is jammer dat het zoo geloopt is. Als we ons wat beter verdedigd hadden die zondagmorgen (20 juni 1943 PJV) was alles misschien anders gegaan. Maar het heeft zoo moeten zijn en als jij met de poesjes nu maar al die tijd gezond blijven is toch heel wat gewonnen. er zijn zo veel families uit elkaar gerukt. David en Sally zijn er nog, maar Branco en Jopie zijn 4 weken weg en die

hadden juist een speciale Sperre ontvangen, maar daar heeft men zich niets van aangetrokken. En dat is toen met 50 gezinnen gebeurd.

Nu zal ik je iets van het kamp vertellen. Voor een man alleen is alles wel beter door te komen dan voor een vrouw met kinderen. Het slapen gaat behoorlijk op een soort bedden 3 hoog boven elkaar, zo ongeveer als op een schip. Het is natuurlijk een tref wie je burens zijn, maar daarover heb ik geen klagen gehad. Het eten bestaat uit eenmaal per dag een half brood met wat boter en een flinke lepel stampot of soep soms is er een twee de keer warm eten. We hebben ook wel kaas of jam gehad, verder tomaten, komkommer en rauwe wortelen. In barak 72 waar ik later gekomen ben, was Ullman de leider van Sientje Niekerk, de zuster van Ron, in de keuken. Waschen gaat behoorlijk. Ik heb ook een douchebad kunnen nemen, de Wc's zijn niet frisch, maar dat is allemaal wel door te komen. 's Morgens om 6 uur opstaan, om kwart over 7 appél en dan moeten alle mannen tot 60 en vrouwen tot 35 jaar aan het werk tot 's avonds half zeven, met een rustpauze. Na de eerste ochtend had ik daar genoeg van en heb verder mijn dagen zo goed mogelijk louter falende door het kamp doorgebracht. Ik heb een briefje gevraagd in verband met mijn voet, dat ik geen zwaar werk kon doen en heb daarna om toch wat te doen een paar keer nachtwacht in de barak gehad. Van 10-2 of 2-6 waken. Dat had je van mij niet gedacht hé!. Maar je mag dan overdag slapen zoveel je wilt. Verder heb ik zoveel mogelijk contact gehouden met de J R (Joodse Raad PJV) die hier werkt. Ik zou ook gesperrt worden, maar van de week is hier een nieuwe beschikking afgekomen. Ongeveer de helft van het kamp moet weg, dus toen was mijn kans verkeken. Alleen als er voor mij, voor jou een Ausweis afkwam zou ik mogen blijven. Ik heb er direct alle moeite voor gedaan, maar het gaf niet meer mensen met Palestina sperr of mensen met speciale stempels zoals David mogen blijven. De familie Boers mag nog blijven, maar weet nog niet hoe het verder loopt.

Mocht je weleens hier naartoe komen, wat ik natuurlijk vurig hoop dat dat niet gebeurt, tracht dan direct contact te krijgen met mensen die je hier kent zoals Boers, Ulman, Van Dijk (uit Rotterdam), Spanjer, zr. Hartog, zr. Van Zuiden, David of wie dan ook. Je zou in zo'n geval moeten vragen direct in het ziekenhuis ten komen. Mevr. Swaan blijft daar nog steeds en tante Jetje. Ze sturen echter ook vaak zieken door en je moet wel gauw advies vragen hoe verder te handelen. Maar dit alles blijft natuurlijk theorie want ik hoop dat je hier vandaan blijft.

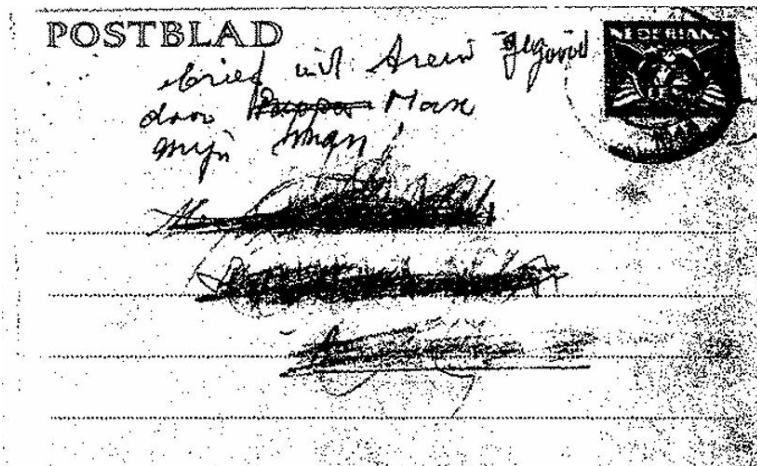
Mocht het echter niet zo zijn, zie dan alles moedig onder ogen, want waarom zouden we treuren. Dat geeft toch niets. Treurig vond ik alleen toen de familie Koopman van hier vertrok. Hartog was weer ziek. Maar dat gaf niets. Ook Lou Bouman en vrouw was daarbij. Dat David en Sally en A. Levisson kwamen was natuurlijk wel prettig. Doordat er geregeld mensen uit Amsterdam komen blijf van het nieuws op de hoogte. Jammer dat de pakjes van Jan niet zijn aangekomen, maar van buiten Amsterdam worden geen andere pakjes meer afgeleverd. Dan via de J R. (Joodse Raad PJV).

Nu lieveling, gaan we het onbekende tegemoet zoals zovelen voor ons. En dat terwijl de oorlog opschiet. Als ik echter mag hopen dat mijn gezin er doorheen komt, is mij dat een groote troost. En voor de rest, wat ik denk en hoe ik aan jullie denk, hoef ik wel niet te schrijven! Dank vooral al die lieve mensen om ons heen die zo goed zijn voor jou en ons geweest! Laten we hopen eenmaal weer samen verenigd te worden en dat onze dagen vernieuwd mogen worden als vroeger! Dag Schatsie, hou je goed en denk aan de toekomst, die mooi zal zijn.

Dag lieveling, tot spoedig weerziens. Een fijne pakkert, je Max.

Het is vrij veel geworden. David, Sally, Millie, Piet en Tommie gaan ook mee.

(Met Piet wordt bedoeld Pinas Boers.)

De envelop van de afscheidsbrief.

Volgens een bericht van het Rode Kruis is Marcus Hamme op 16 juli 1943 in Sobibor vermoord.

Bureau 's-Gravenhage,
 Nr. 6326.
 Code : E/VB.
 Doss. N.1829.
 Dict./Typ. O/LJ.

Gegevens van het Informatiebureau van het Nederlandsche Rode Kruis
 betreffende:

Naam: <u>Hamme</u>		Voornamen: Marcus	
Geboren: 24-12-1901		te 's-Gravenhage	
Gehuwd met: Tromp, Keetje (thans wonende te Oud-Beijerland)			
Laatste bekende adres: Amsterdam, Z. Amstellean 75			
Gedeporteerd: 13-7-43 van Westerbork naar Sobibor.			
OVERLEDEN: 16-7-43 te Sobibor.			

Van het overlijden van de in deze lijst opgenomen personen is op 2-3-50
 een lijst van overlijden van vermiste in 1943 van welke 1 van de 127
 personen wordt naar het Rode Kruis in verzoeken om overlijden van overlijden datum. 7 MEI 1951

Familie Koopman

Uit de afscheidsbrief blijkt dat Marcus Hamme in Westerbork ook zijn op 24 november 1889 geboren zwager de bankier Hartog Koopman tegenkomt en zijn op 6 juni 1891 geboren zus Helena Koopman-Hamme, met hun kinderen Francisca, geboren 7 augustus 1919, Johanna Maria, geboren 9 februari 1922 en Meijer, geboren 2 oktober 1924.

In Oud-Beijerland was Hartog Koopman mede-eigenaar van de "Bank van Koopman" aan de Beneden Molendijk 29.

Begin 1942 heeft Hartog Koopman kans gezien om zijn bank en een deel van zijn onroerend goed onder te brengen bij een "stroman" Willem Johannes Smit, directeur van de Oud-Beijerlandsche Hoogdruk Waterleiding Maatschappij.

v.l.n.r. Johanna Maria, Francisca en Meijer koopman.

Het gezin Koopman wordt op 21 januari 1943 in het bevolkingsregister uitgeschreven aan de West-Voorstraat 11 met bestemming Amsterdam.
 Zij nemen hun intrek in het woonhuis Grevelingenstraat 4 in Amsterdam, het huis waar Eva Esther Vieijra woont of woonde.

Grevelingenstraat, gedeelte van no. 4.

Volgens het boekje “ze leven niet meer, maar bestaan wel” van Bert Kreemers zou de familie Koopman op 24 mei 1943 getracht hebben onder te duiken in Rotterdam en Delft. Gevonden is dat zij op 27 mei 1943 zijn gearresteerd door de beruchte Jodenjagers “Groep 10” uit Rotterdam en zijn ingesloten in het Rotterdamse huis van Bewaring, als reden van de aanhouding wordt genoemd RC (overtreding van verordening Rijks Commissaris).

N A M E: <u>K O O P M A N</u>		NR	
In blokletters		zie ook nr	
Voornamen: <u>Hartog</u>		In bewaring voor: <u>Groep 10</u>	
Geboren: <u>24-11-04 Oud Beijerland</u>		Datum insluiting: <u>27-5-43</u>	
Beroep: <u>Bankier</u>		op 194	
Woonplaats: <u>Oud Beijerland</u>		overgegeven aan:	
Nader adres: <u>Westvoortstraat 11.</u>		op 194	
Nationaliteit: <u>Ned.</u>		veroordeeld tot:	
Naaste (naam):		op 1 - 2 1945	
Betrekkings adres:		overgebracht naar: <u>Westerbosch.</u>	
		Ontslagen op:	
		Reden aanhouding: <u>overt. R.C.</u>	
CELLULAIR - NIET SCHRIJVEN ^{en} / of GEEN POST - GEEN CONTACT MET NR			
Bezittingen:	Kosten betaald Voeding Meubilair	Straffen:	Bijzonderheden:

De kaart van Hartog Koopman van de detentie in het Huis van bewaring.

Het gezin van Hartog Koopman is op 1 juli 1943 op transport gesteld naar Westerbork en op 6 juli 1943 op transport naar Sobibor. In zijn brief vertelt Marcus Hamme dat zijn zwager Hartog Koopman ziek was. In Sobibor is het gezin Koopman op 9 juli 1943 vermoord.

David Hamme

Branco Hamme-Koekoek

David Hamme

Salomon Hamme

Joël Hamme

Uit de afscheidsbrief blijkt dat Marcus Hamme in Westerbork de vrouw van zijn broer David, de op 3 augustus 1900 geboren Branco Koekoek, tegenkomt met zijn neefje, de op 19 juli 1929 geboren Joël (Jopie). Later op 2 juli 1943 komen ook zijn op 23 april 1898 geboren broer David en zijn op 16 februari 1926 geboren neef Salomon (Sally) in kamp Westerbork aan.

Op 22 februari 1928 is het gezin van David Hamme verhuisd naar Eindhoven, David wordt bedrijfsleider bij J.A. Carp's Garenfabriek in Helmond. Op 5 maart 1929 vertrekt het gezin naar 's-Gravenhage als David vertegenwoordiger van Carp's Garenfabriek in 's-Gravenhage wordt.

Op 24 januari 1940 is er een verordening 26/1940 van Rijks Commissaris Seyss-Inquart dat Joodse bedrijven onder beheer van een "verwalter" komen te staan, alle Joodse werknemers werden ontslagen, zo ook Davis Hamme in 1941.

Op 10 april 1943 komt een bevel van de bezetter dat alle Joodse inwoners uit de provincie moeten vertrekken, David Hamme en zijn gezin vertrekken naar Vught, waar zij op 22 april 1943 aankomen. Branco Hamme-Koekoek en Joël vertrekken op 7 juni 1943 naar Westerbork. David en zoon Salomon volgen op 3 juli 1943.

(bron: "ze leven niet meer, maar bestaan wel" van Bert Kreemers).

David en Salomon (Sally) Hamme worden, evenals zijn broer Marcus, op 13 juli 1943 op transport gesteld naar Sobibor, waar ze op 16 juli 1943 zijn vermoord.

Branco Koekoek en Joël (Jopie) zijn al eerder op transport gesteld naar Sobibor waar zij op 11 juli 1943 zijn vermoord.

Pinas Levi Boers

Bij de aankomst van Marcus Hamme op 21 juni 1943 in kamp Westerbork komt hij enkele Oud-Beijerlanders tegen. De op 21 april 1895 geboren Pinas Levie Boers en zijn vrouw, de op 16 mei 1904 in Zablocie (Polen) geboren Emillia (Millie) Boers-Beer, met wie hij op 19 april 1939 in Doetinchem is getrouwd. Ook hun neefje, de op 12 augustus 1933 in Eggenberg (Oostenrijk) geboren Theodor Maxmilian (Tommie) Beer, die al sinds 5 december 1942 in kamp Westerbork zijn. Op de transportlijsten wordt Pinas Levi Boers aangemerkt als "Piet Boers".

In 1939 laten Klaas en Jacob Hoek en Bastiaan Willem Hollaar een dubbel woonhuis bouwen aan de Prins Hendrikstraat, het woonhuis Prins Hendrikstraat 25 wordt gehuurd door Pinas Levi Boers.

Rechter gedeelte werd bewoond door Pinas Levi Boers.

Pinas Levi Boers is sinds 21 november 1936 vennoot geworden van huidenzouterij v. o. f. S. Boers jr. & Co aan de Ooststraat, die wordt gedreven door zijn broers David en Simon Boers. In 1942 duiken Pinas Boers zijn echtgenote en neefje onder in Apeldoorn. Daar worden zij verraden en op transport gesteld naar Westerbork.

Op de woningkaart van hun huis wordt opgetekend "4 januari 1943 vertrokken naar Westerbork". Het woonhuis wordt op 22 januari 1943 weer verhuurd, wat er met hun inboedel is gebeurd, is niet bekend.

Pinas Levi Boers (Piet Boers), Millie Boers- Beer en Tommie Beer zijn samen met Marcus Hamme op 13 juli 1943 op transport gesteld naar Sobibor, waar zijn op 16 juli 1943 zijn vermoord.

Ernst Ullmann

Op 11 februari 1936 komt via Utrecht naar Oud-Beijerland de op 21 februari 1904 in Düren (Duitsland) geboren, Ernst Ullmann, hij is toegelaten als Joods- Duitse vluchteling. Ernst gaat werken als administrateur bij de meelfabriek van Van Overhagen aan de Oostkade.

Ernst Ullmann trouwt op 3 november 1938 met de op 31 oktober 1912 in Ebelsbach (Duitsland) geboren Edith Fleischmann.

Het echtpaar huurt het woonhuis Beneden Molendijk 43, van Judocus Cornelis van Mechelen.

*Het woonhuis Beneden Molendijk 43,
voor het huis de kinderen uit het
2^e huwelijk van Ernst Ullmann.
4 oktober 2018*

Op 15 september 1939 wordt hun dochter Ellen Wilhelmina geboren.

v.l.n.r. Edith Ullmann-Fleischmann, Ellen Wilhelmina en Ernst Ullmann.

Als voormalige vluchteling uit Duitsland, kan Ernst Ullmann de situatie van de Joden in Nederland goed inschatten.

Op een zeker moment besluit het echtpaar te vluchten. Vanuit zijn werk kende Ernst Ullmann een schipper met een eigen schip, Gerrit Weeda, die op de Havendam 29 woont. Het plan is om met Gerrit Weeda naar Antwerpen te varen en daar verder met de fiets door te reizen naar een veilig gebied.

Dochter Ellen Wilhelmina wordt ondergebracht bij de familie Sluijmer, Beneden Molendijk 39.

Het schip "de Johanna" van schipper Gerrit Weeda.

In Antwerpen is het echtpaar van boord gegaan. Echter niet verder naar veilig gebied, maar door heimwee naar hun dochter teruggefietst naar Oud-Beijerland. Toch besluiten ze Oud-Beijerland te verlaten en vertrekken naar Utrecht.

Daar gaan zij wonen bij de ouders van Edith, Nathan en Ida Fleischmann-Schweitzer en verdere familie van Edith aan de Händelstraat 48.

Begin februari 1942 worden Ernst en de zwangere Edith Ullmann en dochter Ellen Wilhelmina weggevoerd naar Westerbork.

De broer van Edith, Siegfried Fleischmann schrijft op 16 februari 1942 een brief aan Gerrit Weeda en de familie Sluijmer om hen te informeren over het lot van het gezin. Zij mogen eens in de 14 dagen zelf post versturen, maar wel onbepaald post ontvangen. Het adres is:

E. Ullmann Centraal Vreemdelingenkamp Westerbork, Hooghalen-Oost (B16) Drenthe.

De vrijgezelle Siegfried zou zelf later op 21 januari 1943 overlijden in kamp Vught.

Zoals eerder vermeld is Edith zwanger. In kamp Westerbork bevalt zij op 31 maart 1943 van een zoon die de naam krijgt Rolf Dirk.

Het is blijkbaar mogelijk geweest in Westerbork nog een foto te maken van Rolf Dirk.

Rolf Dirk Ullmann.

Ernst Ullmann, die sinds begin februari 1942 in Kamp Westerbork zit, heeft alle Oud-Beijerlanders zien aankomen, Pinas Boers en zijn vrouw en Tommie Beer op 5 december 1942. Marcus Hamme op 21 juni 1943 en de familie Hartog Koopman op 1 juli 1943.

Op 18 januari 1944 is het echtpaar met de kinderen getransporteerd naar Theresienstadt en later naar Auschwitz.

Ernst Ullmann is op 28 september 1944 getransporteerd van Theresienstadt naar Auschwitz, zijn vrouw en kinderen bleven achter in Theresienstadt, zij werden pas op 6 oktober 1944 naar Auschwitz getransporteerd. Later zou uit de brief van Ernst Ullmann aan de familie Weeda blijken dat Ernst Ullmann niet heeft geweten dat zijn vrouw en kinderen in Auschwitz zijn vermoord. Hij leefde nog in de veronderstelling dat hij ze mogelijk in Theresienstadt zou kunnen vinden.

Edith Fleischmann is op 9 oktober 1944 in Auschwitz vermoord, haar twee kinderen Ellen Wilhelmina en Rolf Dirk zijn een dag eerder in Auschwitz vermoord.

Ernst Ullmann zal de oorlog in Auschwitz overleven en schrijft op 9 mei 1945 vanuit Gliwice een dorpje tussen Auschwitz en Krakau, aan de familie Weeda in Oud-Beijerland.

Gliwice 9-5-1945
Beste Weeda,
vandaag de dag van de
vrede denk ik aan jou en aan
alle de goede kennissen in
Oud-Beijerland.
Voor mij begint nu de
grote zorg d.w.z. ik ga spoedig
naar Theresienstadt, om m'n
vrouw op te zoeken en de kin-
deren. Of ik ze zal ontmoeten?
Ik hoop van wel! In elk
geval kom ik ^{van} daar rechtstreeks
naar jullie toe.
De hartelijke groeten
en een spoedig gelukkig weerzien
jullie Ernst Ullmann

"Beste Weeda,
Vandaag de dag van vrede denk ik aan jou en aan alle goede kennissen in Oud-Beijerland.
Voor mij begint nu de grote zorg d.w.z. ik ga spoedig naar Theresienstadt om m'n vrouw op te zoeken
en de kinderen of ik ze zal ontmoeten? Ik hoop van wel in elk geval kom ik vandaar rechtstreeks naar
jullie toe.
De hartelijke groeten en een spoedig gelukkig weerzien, jullie Ernst Ullmann,"

Op 20 mei 1945 schrijft Ernst Ullmann nogmaals een brief vanuit Theresienstadt aan de familie Weeda, waarin hij verhaalt dat hij zijn vrouw en kinderen niet heeft gevonden.

Een gedeelte van de inboedel van de familie Ullmann zoals meubelen en linnengoed, was opgeslagen bij Gerrit Weeda aan de Havendam, ook zijn er goederen opgeslagen bij de familie Sluijmer aan de Beneden Molendijk.

Verkoop van Meubilair.

Deurwaarder AART SCHEP te Oud-Beijerland, zal op Woensdag, den acht en twintigsten November 1900 vijf en veertig, des namiddags om half twee uur, ten verzoeke van den Heer ERNST UHLMANN, wonende te Oud-Beijerland, in de garage's van de Gebrs. VAN BEUSEKOM aan den Koninginneweg te Oud-Beijerland, om contact geld publiek verkoopen:

„Ledikanten met bedden, tafels, stoelen, divan, lampen, glas en aardewerk enz.”

De goederen zijn te bezichtigen op den dag van den verkoop, vanaf des morgens tien uur.

Goederen kunnen niet worden bijgebracht.

Zegt het voort.

Volgens een advertentie in de Koerier van 27 november 1945 is er op 28 november een verkoop van het meubilair van Ernst Ullmann.

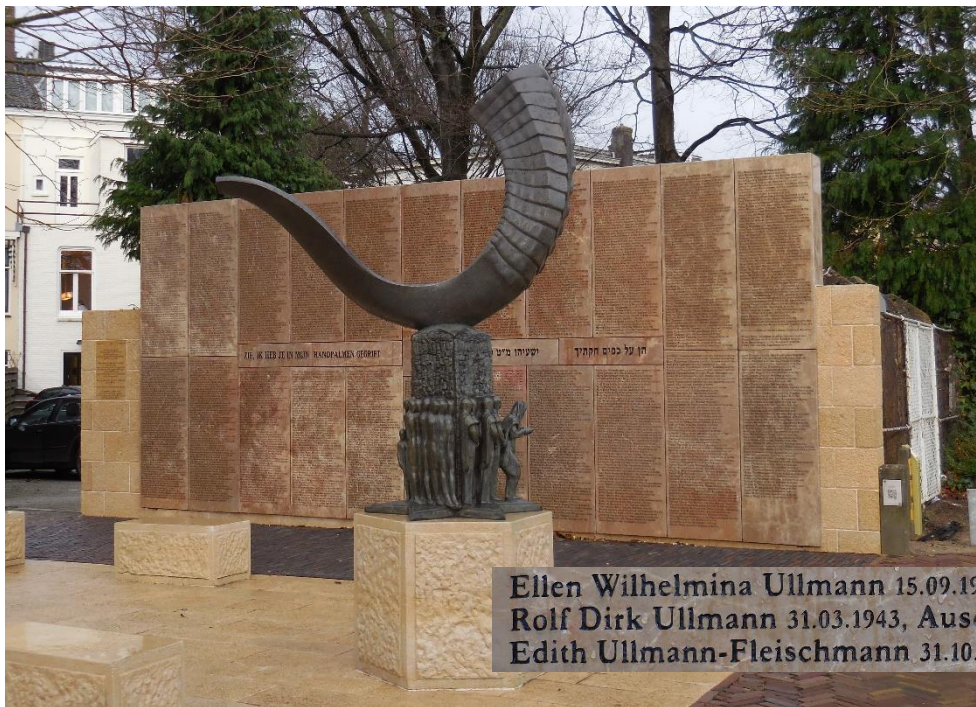

Ernst Ullmann.

Nadat duidelijk is dat de zoektocht van Ernst Ullmann naar zijn vrouw Edith Fleischmann en de kinderen vruchteloos is omdat zij de oorlog niet hebben overleefd, vertrekt Ernst Ullmann naar Doetinchem. Hij hertrouwt op 16 augustus 1946 in Oss met de op 9 augustus 1917 in Landsberg an der Warthe (nu Polen) geboren Elfriede Salomon. Zij is weduwe van de vermoorde Eugen Giesheimer en zelf overlevende van Theresienstadt.

Het echtpaar vertrekt met de inmiddels geboren dochter Evelyn in 1948 naar Vancouver (Canada), waar zij nog twee dochters krijgen, Yvonne (1949) en Dorothy (1955).

Ernst Ullmann overlijdt in 1987 in Canada.

Ellen Wilhelmina Ullmann 15.09.1939, Auschwitz 08.10.1944
Rolf Dirk Ullmann 31.03.1943, Auschwitz 08.10.1944
Edith Ullmann-Fleischmann 31.10.1912, Birkenau 09.10.1944

Hedenkingsmonument van uit Utrecht weggevoerde Joodse inwoners.

De namen van Edith Fleischmann en haar kinderen worden genoemd op het Joods monument in Utrecht, de plaatst waarvan ze zijn weggevoerd.

Voor het huis Händelstraat 48 in Utrecht zijn Stolpersteine geplaatst voor Ernst Ullmann, Edith Ullmann-Fleischmann en Ellen Wilhelmina Ullmann.

Bronnen:

Archief Historische Vereniging Oud-Beijerland.
Nat. Archief dossier Nederlands Beheerinstituut.
"Ze leven niet meer, maar bestaan wel" van Bert Kreemers.
Stichting Sobibor.
Gemeentelijk archief Rotterdam.

Fotoverantwoording:

Foto's familie Hamme, collectie Nico Hamme, met toestemming van de familie Hamme.
Archief: Historische Vereniging Oud-Beijerland